

Túzok a 2014 év madara

A tuzok (*Otis tarda*) hazánk és Európa legnagyobb termetű röpképes madara, a pusztai táj szimbóluma. Nyugat-Európa legtöbb országából kipusztult. A 20. század elején a Kárpát-medencében még összefüggő tuzokpopuláció élt, az azóta eltelt időben azonban sok helyről eltűnt, vagy végnapjait éli. Legfőbb veszélyeztetőjévé az élőhelyeiket felszámoló intenzív agrárgazdálkodás bizonyult.

MAGYAR MADÁRTANI

EGYESÜLETE 2014-ben ünnepi megalakulásának 40. évfordulóját, ezért választották a címermadarunkat az év madarának.

Elterjedés

A tuzok elterjedési területe Marokkótól az Amur torkolatvidékéig nyúlik, az eurázsiai szteppövezetben. Hazánkban az utóbbi évek felmérései szerint jelentős állományai csupán a Kisalföldön, a Duna-menti síkságon, a Hortobágy térségében maradtak fenn.

Állomány nagyság

A Kárpát-medencében az 1900-as évek elején legkevesebb 12 000 tuzok élt. Napjainkban létszáma 1 500 körül van.

Élőhely

A tuzok a nyílt területek madara. Egyaránt megtalálja életfeltételeit a füves pusztákon és a nagyüzemi mezőgazdasági környezetben is. Legkedveltebb élőhelyei a gyepek, a lucernások, a gabonátblák és ezek tarlói, illetve télen a repceföldek.

Költés

A hímek udvarlása – a dürgés – az időjárástól függően március végétől május elejéig, közepéig tart. A tojók többnyire a dürgőhely környékén választanak maguknak fészkelőhelyet.

Tavaszi időszakban a kifejlett állatok táplálékában magvak, levelek, hajtások, bogarak, egyenesszárnyúak, hernyók, esetenként kismérségek, gyíkok, madárfiókák is megtalálhatóak. Télen kifejezetten növényevő, különösen kedveli a repce levelét. A fiókák az első két hétben rovar, ezt követően egyre több növényi táplálékot fogyasztanak.

Vonulás

A Kárpát-medencében élő tuzokpopuláció általában nem vonul. A hideg, jeges, havas telek azonban gyakran délfelé kényszerítik. Ilyenkor eljutnak Olaszországba és Albániába is. Az ilyen nagy távolságú kóborlás során gyakran jelentős veszteség éri az állományt.

Veszélyeztető tényezők és védelem

Hazánkban a tuzok jelenleg fokozottan védett madár, természetvédelmi értéke 1 000 000 Ft.